

Belooft = beloofd!

Biddagkalender 2021

Vrijdag

Verhaal

Licht in duisternis

Vooraf

Voorafgaand aan het verhaal kijk je samen met de kinderen naar de kaarten. Deze kun je vanaf de biddag site downloaden en uitprinten. Je kunt er ook een wereldbol of atlas bij pakken. Je kunt iets van onderstaande informatie vertellen.

De geschiedenis speelt zich af op enkele eilanden van de Nieuwe Hebriden. Dit is een eilandengroep in de Stille Oceaan. Zo'n eilandengroep noem je een archipel. Sinds 1980 zijn de eilanden zelfstandig en worden ze de Vanuatu-eilanden genoemd.

Op de kaart kun je zien dat deze archipel ten Noordoosten van Australië ligt, bijna 2000 kilometer vanuit de kust. De Nieuwe Hebriden bestaat uit 83 grote en kleine eilanden, waarvan er nu ongeveer 65 bewoond zijn. Tussen het meest noordelijke eiland en het meest zuidelijke eiland op de kaart zit zo'n 800 kilometer. (Ter vergelijking: Tussen het noordelijkste en het zuidelijkste punt van Nederland zit ± 330 kilometer.)

In 1858 vertrekt John Paton vanuit Schotland naar de Nieuwe Hebriden om de mensen daar het evangelie te gaan vertellen (zie rondjes op de wereldkaart om te weten waar het ligt). In die tijd was de eilandengroep een kolonie van Engeland en Frankrijk. Voor John Paton was dit toen een reis van bijna acht maanden, bijna helemaal over het water. Als je nu naar de schitterende Vanuatu-eilanden wilt is de reis heel wat korter, maar nog steeds lang. Je bent zeker drie dagen onderweg tot je op het eiland Efate staat, het eiland met de hoofdstad Port Vila, waar het enige vliegveld is. Daar vandaan zul je dus over het water verder moeten naar een ander eiland.

Tegenwoordig komt er heel wat toerisme op de eilanden, maar dat was ruim 150 jaar geleden wel anders. De mensen die er woonden werden ook wel menseneters genoemd, kannibalen. Offerdiensten en geloof in geesten allerlei goden hoorden bij het alledaagse leven. Ook de strijdbijl en de knots, want door geweld los je veel problemen op, dachten ze. Diverse zendelingen hebben voet aan wal gezet op één van de eilanden. Maar velen werden gedood of zijn weer weggevlucht van de wilde stammen. John Paton ziet de oproep staan om als zending, als missionaris af te reizen naar de Nieuwe Hebriden. En hij gaat....! Naar het eiland Tanna. Het is november 1858 als ze daar aankomen.

Info voor de verteller:

Per kopje in onderstaand verhaal is een klein stukje van de geschiedenis van John Paton weergegeven. Het verhaal heeft een lengte van ongeveer een half uur verteltijd.

Sommige kopjes hebben een *. Als je het verhaal in wilt korten omdat je beschikbare tijd korter is, kun je er voor kiezen om één of meerdere kopjes met een * ervoor over te slaan. Je kunt natuurlijk het verhaal ook in twee dagen voorlezen of vertellen.

Bron van het verhaal is het boek 'Licht op de Archipel', geschreven door M. Nijse.

Aankomst

Moet je kijken hoe ze eruit zien! De kinderen lopen naakt, de mannen hebben alleen een ruwe zak om hun onderlijf en de vrouwen zijn gedeeltelijk bedekt met een rokje van bladeren. Moeten ze hier aan wal gaan? Vanaf het schip zien ze hoe de bevolking van het eiland Tanna hen nieuwsgierig en afwachtend op staat te wachten. John Paton, zijn vrouw, en zijn vriend Joseph Copeland gaan aan wal. Kijk eens naar de gezichten van de eilandbewoners. Ze zijn helemaal beschilderd met rood, zwart en wit. Allerlei kleuren, overal, hoe grilliger en wilder, hoe mooier lijkt het wel. Het haar in dunne vlechten, versierd met veren en schelpen. Gewapend met een dikke knots en een scherpe werpsteen. "Waar zijn we terecht gekomen, wat gaan we hier doen? Zou het ooit lukken om deze mensen het verschil te leren tussen goed en kwaad, om hen de heerlijkheid van Christus te laten zien? Ja vast, wij gaan door! De Heere Jezus verliet de hemel om te sterven voor vijanden. Wat een liefde! Die liefde drijft ons om aan deze mensen het evangelie te vertellen."

Op een veilige afstand kijken de eilandbewoners wat die drie blanke mensen gaan doen. Met elkaar praten lukt niet. Het is kijken, lachen en vriendelijk knikken. Om duidelijk te maken dat ze geen kwaad in de zin hebben.

De bagage wordt aan wal gezet. Ook kisten met bouwmaterialen en gereedschappen. Als ze beginnen met het bouwen van een huis komen de mensen wat dichterbij. Een bont-geschilderde man is al vlak bij het gereedschap. Hij neemt een beitel op, laat die zien aan een ander en zegt 'Nunski nari enu?'

Paton houdt de man in de gaten, maar luistert ook goed naar wat er gezegd wordt. Al snel begrijpt hij dat 'Nunski nari enu?' iets moet betekenen als 'Wat is dat?' Daarom pakt Paton een stuk hout, laat het aan de beschilderde man zien en vraagt 'Nunski nari enu?' De donkere mannen kijken elkaar aan, beginnen te lachen en zeggen dan iets. Dat moet dus hun woord zijn voor 'hout'. Paton zegt na wat hij hoort. Hij maakt er een spelletje van. Verschillende dingen laat hij zien en telkens vraagt hij 'Nunski nari enu?' De mannen noemen dan de naam van het voorwerp en zo krijgt Paton een heel lijstje met woorden. Op deze manier moeten de blanken gaan leren de mensen hier te verstaan en met hen te praten. Na een tijdje lukt dat al aardig. Dat maakt alles veel makkelijker. Ze kunnen nu ook vragen of mannen hen mee willen helpen. Het werk gaat sneller, maar je leert ook makkelijker de taal en de bevolking kennen. Ook de minder leuke kanten. Bedriegerij en diefstal is voor deze mensen blijkbaar heel normaal.

Er is wel een besef van een hogere macht. Ieder dorp en iedere stam heeft zijn eigen opperhoofd. Deze wordt vereerd als een soort god. Boven alle opperhoofden staat oorlogshoofd Miaki. Als Miaki de mensen oproept tot strijd tegen een of ander dorp moet iedereen deze man volgen. Zo'n strijd maakt het hele eiland onveilig.

De mensen op het eiland hebben heel wat stenen en houten goden. Ook vereren ze de geesten van helden en gestorven voorouders. Als je offers brengt aan deze goden en geesten kun je grote rampen of ziekten voorkomen, denken ze...

* Anai

In de gesprekken met de mensen ontdekt Paton dat een plaats van vrede en blijdschap 'anai' wordt genoemd. Ook de mooiste en hoogste plaats op het eiland noemen ze 'anai'. 'Dat kan ik mooi gebruiken', denkt Paton. 'Ik wil jullie iets vertellen over anai. Een heerlijke en mooie plek. Waar blijdschap en zaligheid is.' Paton vertelt over de hemel, over God, de Schepper van hemel en aarde. In de hemel is geen strijd meer, geen verdriet. Daar wordt God de eer gegeven van de grote verlossing! Kijk eens hoe de mensen luisteren: Vrede, blijdschap en zaligheid en dat zonder einde! Wie zou dat niet willen hebben? Hun ogen beginnen te schitteren. Zijn die heerlijke dingen ook voor hen? 'Ja,' zegt Paton, 'ook voor jullie. Maar dan moet er wel gebroken worden met de zonde. Zeg die afgoden vaarwel, verbrand je houten beelden. Die kunnen jou niet helpen. Dien God met een oprecht hart, met liefde. Daar past stelen en elkaar bedriegen niet bij.'

Nu betrekken de gezichten. Wat zegt Missi nu? Missi komt van het woord missionaris, zending. Zo noemen ze Paton en andere evangelisten. Wat zegt Missi nu? Die mooie plek waar hij over vertelde is nu opeens niet zo mooi meer. Niet meer in goden en geesten geloven? Dat kan niet, dat mag niet! Zie je wel, deze blanke man is niet te vertrouwen. Weg met die vreemdeling! Weg met die vreemde dingen die hij verkondigt! Ze worden boos en opstandig. Ze ballen hun vuisten, zwaaien met hun knotsen. Paton moet maken dat hij weg komt en gaat snel naar huis. Hij voelt de strijd tussen licht en duisternis. O, wat is het waar wat in de Bijbel staat: de mensen hebben de duisternis liever dan het licht. Maar de Heilige Geest kan harde harten zacht maken, kan diepgezonken mensen omhoog trekken. Dit is het dagelijkse en grote gebed van de zendingswerkers.

* Nahak

Het is weer eens oorlog op Tanna. De binnenlanders zijn de kustbewoners aangevallen. Oorlogsgod Miaki heeft iedereen opgeroepen om mee te vechten. Het gaat om een oud meningsverschil. Elke morgen komen de verschillende stammen bij elkaar om te bespreken hoe ze de strijd die dag aan gaan pakken. Paton probeert hier bij te zijn om de mannen op andere gedachten te brengen. Want oorlog op het eiland is iets verschrikkelijks.

De taal beheerst Paton nu helemaal. Daarom is het makkelijk om de mannen aan te spreken. 'Mensen, bloedvergieten is iets vreselijks. Vrede krijg je niet door eerst zoveel mogelijk mensen uit de weg te ruimen. Vrede krijg je door het dienen van God. Hij zal verlossen van vijanden.'

Enkele heilig mannen, opperhoofden, staan op. Iedereen heeft ontzag voor hen. Want deze mannen beschikken over leven en dood, over ziekte en gezondheid, over regen en droogte. Wat zullen deze mannen gaan zeggen?

'Wij geloven niet in Jehova', roepen ze. 'Wij hebben Zijn hulp niet nodig. Wij hebben de macht. Wij kunnen ook u doden door nahak, door toverij. Geef ons een stukje van het voedsel waarvan u gegeten hebt en dan is het met u gebeurd.'

'Heere,' bidt Paton in stilte, 'help mij en sta mij bij om dit bijgeloof uit te roeien.'

'Prima,' zegt Paton tegen de mannen. Hij kijkt een vrouw die dichtbij zit aan: 'Geef mij maar een paar vruchten.' De vrouw houdt een tros vruchten omhoog. 'Neem maar zoveel u wilt.'

De mensen worden nieuwsgierig. Iedereen kijkt wat de blanke man gaat doen. Paton neemt drie vruchten van de tros af en eet van elk een stukje op. De andere stukjes geeft hij aan de 'heilige mannen'. Met overtuiging zegt hij tegen iedereen die er is: 'U hebt mij van deze vruchten zien eten. U hebt gezien dat ik het overschot aan deze heilige mannen heb gegeven. Zij hebben gezegd dat ze mij door nahak kunnen doden. Ik daag ze uit om dat te doen, als ze dat kunnen. Maar ze mogen geen boog, speer, knots of geweer gebruiken. Ik weet zeker dat ze door toverij, door nahak, geen macht over mij hebben. Ook niet over iemand anders.'

De heilige mannen, tovenaars, nemen de uitdaging aan. O, wat zijn de mensen bang. Nahak, dat is een woord waarvoor ze altijd bang zijn. Nooit zouden zij een schil van een banaan of een stukje eten weggooien. Want stel je voor dat een tovenaars het zou vinden en dit voor nahak zou gebruiken!

De tovenaars staan op en gaan naar een heilige boom.

'Missi, ga weg!' roepen de mensen. Zelf rennen ze weg naar allerlei kanten. Maar de zending blijft staan. Kalm en nieuwsgierig. Wat gaat er komen?

De heilige mannen wikkelen het overschot van de vruchten in een paar bladeren van de boom, totdat het op een soort kaars lijkt. Ze maken een vuurtje en houden de kaars in de vlammen. De bladeren krullen een beetje om van de hitte en er komt wat rook. De mannen prevelen wat woorden en draaien ondertussen het rolletje rond en rond. Zo nu en dan kijken ze met woeste en wilde blikken naar Paton. Valt hij nog niet neer?

Nee, Paton staat nog even rechtop en rustig. 'Schiet op!' zegt hij, 'roep wat goden erbij om u te helpen. Ik ben nog helemaal gezond!'

Het rolletje wordt sneller en wilder rondgedraaid. Hoog en laag, naar links en naar rechts. Nog meer woorden worden er gemompeld.

Na een tijdje stoppen ze. 'We moeten het even uitstellen en wachten tot er meer heilige mannen bij elkaar zijn. Maar: vóór het zondag is, zal Missi dood zijn. Let allemaal goed op, want hij zal snel sterven. Dat staat vast!'

'Prima,' zegt Paton, 'maar als ik de volgende zondag gezond in jullie dorp kom, moet je erkennen dat uw goden geen macht hebben over mij. Dat is dan het teken dat ik door de ware en levende God ben beschermd.'

In de dagen die volgen zijn al de heilige mannen bezig met toverspreuken en wonderlijke vertoningen. Zo proberen ze een einde te maken aan het leven van Paton. De inwoners van het eiland lopen regelmatig even naar het zendingshuis om te vragen hoe het met Paton gaat.

En natuurlijk zijn ze ook de volgende zondag aanwezig. Daar staat John Paton, gezond en wel. De mensen staan om hem heen. Is dit John Paton echt, of een geest van hem? Of iemand die op hem lijkt?

Vragend kijken de mensen naar de heilige mannen. Hoe kan dit? Zijn hun pogingen mislukt? 'Ja mensen, u ziet het. We hebben Missi door nahak willen doden, maar het is niet gelukt.' 'Hoe kan dit dan?' 'Nou, we hebben gemerkt dat Missi zelf een heilig man is. Zijn God is sterker dan onze goden. Zijn God heeft hem beschermd.'

'Zo is het!' roept Paton. 'Mijn God is sterker dan wie dan ook. Hij heeft mij bijgestaan. Hij heeft mijn gebed gehoord en verhoord. Uw goden kunnen niet horen omdat ze geen goden zijn. Mijn God kan en wil u ook horen als u uw hart en leven aan Hem geeft. Hij is mijn God en helper. Hij wil ook uw God en Helper zijn.'

Eén van de heilige mannen is weggelopen. Even later komt hij terug, zwaaiend met een speer. Een reus van een kerel. Die heeft niet veel goeds in de zin. Paton ziet dat de speer op hem wordt gericht.

'Ho!' zegt Paton, 'ik zou door nahak moeten sterven. Jullie hebben beloofd geen andere wapens te gebruiken. Als jullie deze man toestaan om mij met een speer te doden, zal mijn God u straffen. Ik wil als vriend bij u wonen, ik heb jullie geluk op het oog. Mensen, bewaar de vrede!'

De heilige man is woedend. Hij schreeuwt en scheldt. Maar met de speer werpen durft hij niet.

De mensen gaan naar huis. Hun geloof in toverij is aan het wankelen. Maar het afzweren? Nee, dat kunnen ze niet.

Er zijn mensen die graag naar Paton luisteren, naar zijn onderwijs over God. Ze leren bidden. Ze beginnen zich beter te kleden. Zijn dit lichtstralen in de duisternis op eiland Tanna?

Nieuwe eilanden

John Paton krijgt trouwe vrienden op het eiland. Maar er zijn ook vijanden. Meerdere keren is Paton zijn leven niet zeker. Als het zendingshuis in brand wordt gestoken komen vrienden naar hem toe. 'Missi, u moet vertrekken! De vijanden komen eraan en zullen ook uw huis laten branden. Ze willen u doden! Ga weg van dit eiland en zoek veiligheid!'

Juist op dat moment meert er een schip aan van zendingen van een ander eiland. Toeval? Nee, God bestuurt alles. Paton gaat mee. Zo komt hij in 1862 op het eiland Aneitium.

In 1866 gaat Paton naar eiland Aniwa. Het is het kleinste eiland van de Nieuwe Hebriden. Maar ook hier heeft God werk voor hem te doen.

Er staat al een tijdelijke woning voor hen klaar. Eigenlijk is het maar een hut, gemaakt van vlechtwerk van riet en suikerbladeren dat aan palen is vastgemaakt. Geen deuren en ramen, dus de openingen moeten zorgen voor licht en lucht. Er is één kamer. Deze kamer is dus huis en school en kerk. Koken doen ze buiten onder een grote boom. Nieuwsgierig kijken de bewoners toe hoe mevrouw Paton het eten kookt en als daarna de blanken gaan eten. Maar Paton en zijn vrouw kijken ook naar de donkere eilandbewoners. Wat zien ze eruit! Een schort van gras hebben ze om hun middel gespannen. De taal is weer anders dan op het eiland Tanna. Ze moeten dus weer helemaal opnieuw beginnen om de mensen te leren verstaan en met hen te leren praten. 'Laat ze maar veel bij ons komen kijken,' zegt Paton, 'daar leren wij ook veel van.'

* Pratend hout

Na enkele maanden begint Paton met het bouwen van een nieuw zendingshuis. Hij krijgt wat hulp van een paar mannen van eiland Aneitium. De mannen van eiland Aniwa staan te kijken. Ze zien de planken, de balken, stukken koraal en timmergereedschap. Helpen? Nee, dat doen ze niet. Stel je voor, mannen aan het werk! Als die blanke man nu eens vroeg of de vrouwen het wilden...

Ook een oud opperhoofd staat toe te kijken, Namakei. Met hem kan Paton nog het beste praten, want deze man kent de taal van Tanna een beetje. Als Paton een woord in het Aniwaans niet weet, kan hij met opperhoofd Namakei in het Tannees praten.

Paton schrijft een paar woorden op een plankje hout. 'Namakei, zou je iets willen halen bij mijn vrouw? Als je haar dit plankje geeft, weet ze wel wat ik nodig heb.' Namakei kijkt hem verwonderd aan. 'Maar wat wilt u dan hebben?' 'Dat zal het stuk hout wel zeggen,' zegt Paton. Nu is Namakei helemaal verbaasd. Houdt de zending hem voor de gek? 'Wie heeft er nu ooit gehoord van een plankje dat kan praten?' mompelt hij. Uiteindelijk gaat hij toch. Hij laat het plankje hout aan mevrouw Paton zien. Ze kijkt even, haalt iets en geeft het aan Namakei. Het zijn spijkers en een paar stukken gereedschap. 'Precies wat ik moest hebben', zegt Paton later. 'Kijk, elk woord heeft een paar tekens in mijn taal. Mijn vrouw kent die tekens ook. Daardoor kan zij de woorden lezen die ik opschrijf. En weet je, Namakei, zo praat God in Zijn Boek ook tegen ons. Hier staan allemaal tekens. Als je die tekens kent, kun je dus horen wat God zegt.' Het opperhoofd wordt nieuwsgierig. Dát wil hij ook wel leren! De Woorden van God horen en lezen in zijn eigen taal!

Maar om de Bijbel in het Aniwaans op te kunnen schrijven, moet Paton eerst de taal goed kennen. Daar wil Namakei wel bij helpen. Hoe meer ze samen praten, hoe sneller het leren gaat. En natuurlijk vertelt Paton dit heidense opperhoofd heel graag over de levende God!

Het volk is weer bij elkaar om te horen wat Missi Paton te zeggen heeft. Na de boodschap van het evangelie van genade staat Namakei op en loopt naar voren. 'Ik zal met jullie bidden en deze bijeenkomst sluiten,' zegt hij. De oude Namakei gaat bidden! Het is een vreemd gebed, verward, vol met heidense uitdrukkingen, maar... dit opperhoofd spreekt tot de ware God! Geen gebed dat hij uit zijn hoofd heeft geleerd, maar een roep uit zijn hart om Gods zegen over het eiland, om licht in de duisternis. Hier roept een man tot God met eerbied en ontzag. Namakei, die mensenvlees heeft gegeten om geesten tevreden te stellen. Namakei, die alle goden nodig had voor regen of droogte, genezing of vrede. GóD is aan het werk op eiland Aniwa!

* Regen uit de grond

Al een lange tijd maakt Paton zich zorgen over de watervoorziening op het eiland. Nu is het zo dat de mensen hier niet veel water nodig hebben. Wassen doen ze zich in zee, kleren hebben ze bijna niet, dus hoeven ze ook niet te wassen. Als je dorst hebt drink je uit de kokosnoot en iedereen leert al jong om op een stuk suikerriet te zuigen. Dus ze hebben weinig water nodig. Dat is maar goed ook, want er valt weinig water en áls het regent is het water al snel in de koraalbodem verdwenen. Maar tóch: schoon water is wel heel belangrijk, vindt Paton. Hij wil heel graag een wel, een bron gaan graven. Maar ja, stel je voor dat er zout water gaat opborrelen. Dan heb je alles voor niets gedaan.

Toch besluit Paton om het te proberen. Hij vertelt het aan een paar opperhoofden. 'Ik ga een diepe put in de grond graven. Misschien wil God ons daaruit fris water geven.' De opperhoofden kijken Missie verwonderd aan. Namakei zegt: 'O Missi, wacht toch tot er regen van boven komt. Dan zullen we daarvan zoveel opvangen als we maar kunnen en dan is dat allemaal voor u.' Maar Paton schudt zijn hoofd: 'Het duurt nog lang voor de natte tijd komt en we kunnen niet zonder water. Als wij geen water hebben, zullen we u moeten verlaten, anders sterven wij van droogte.' De opperhoofden schrikken. Zou Missi weggaan? 'O Missi, verlaat ons toch niet om de droogte. Maar regen komt echt alleen van boven, niet uit de grond.' 'In mijn land komt er fris en zuiver water uit de grond,' zegt Paton. 'Ik ga proberen of dat hier ook gebeurt.' De mannen schudden hun hoofd. Wat is er met Missi aan de hand? Is hij ziek geworden in zijn hoofd?

Maar Paton laat zich niet tegenhouden. In de buurt van het zendingshuis begint hij te hakken met een houweel en te graven met een spade. De opperhoofden hebben medelijden met hem, maar laten hem maar gaan. Als hij moe is zal hij heus wel stoppen met het zoeken naar regen.

Opgeven? Nee, Paton gaat door! Maar hulp zou hij best kunnen gebruiken. Ineens krijgt hij een mooi idee. Uit het zendingshuis haalt hij een doosje. Voor de ogen van de nieuwsgierige mannen houdt hij een blinkende vishaak omhoog. Wat is dat? Dat is een mooie! Veel mooier dan een haak die van schelpen is gemaakt. De ogen van de mannen beginnen te glanzen als ze de mooie haak zien. Die zouden ze best willen hebben. En Missi heeft er heel veel!

'Hier mannen,' zegt Paton, 'een prachtige vishaak! Iedereen die drie emmers grond uit dit gat graaft en leeg gooit, krijgt zo'n haak!'

Nu komen ze in actie. Emmer na emmer wordt gevuld en geleeqd. De vishaken minderen snel en de put wordt steeds dieper. Al snel is de put twaalf voet diep.

Maar de volgende morgen ziet Paton dat de put aan één kant is ingestort. Wat een teleurstelling! Daar komt Namakei aan. 'Missi, hoe kunt u ook denken dat regen uit de grond komt. Dit gaat toch niet. Stop hier toch mee.'

Paton kijkt hem lachend aan. 'Nee, Namakei, dit instorten is mijn eigen schuld. Ik had er iets stevigs in moeten zetten zodat dit niet kon gebeuren. Ik ga door, met de hulp van God!'

Maar de hulp van mannen wordt minder. Stel je voor dat de put instort als zij aan het graven zijn! Slechts enkele mannen doen nog mee. De put wordt dieper en dieper. Als de put dertig voet diep is, ziet Paton tot zijn grote blijdschap dat het koraal vochtig wordt. Zou er dan toch.....?

'Morgen geeft God water, mannen! Ik geloof het vast. Kom morgen maar kijken!'

De volgende morgen gaat Paton de diepe put in. Nog een paar steken met de spa. Wat zal er gebeuren? Nóg een schep aarde weg en nog één.... En dan? Wat gebeurt er? Zacht borrelt het water omhoog en het gemaakte gat onderin is snel gevuld. Paton schept met een beker het water op. Het is nog wat troebel, maar het is water! Een eerste slok.....proeven..... O, wat een vreugde! Het water is niet zout! Het is drinkbaar! Zoet water uit deze wel, uit deze put! Hij roept vanuit de diepe put naar boven: 'Ik heb zoet water uit de bron van Jehova! Het is levend water! De Heere zij gedankt!'

De opperhoofden komen dichterbij en kijken gespannen in het diepe gat. Daar komt Missi naar boven met een gevulde kruik. Namakei neemt hem in zijn hand, schudt ermee. Is dit vloeibaar? Hij steekt zijn vinger erin. Voelt het net als water? Hij neemt een slok, proeft en slikt en dan... 'Regen, het is regen! Hoe komt u hieraan?'

'Jehova, mijn God, geeft het uit de aarde. Dit is Gods antwoord op ons werken en op ons bidden. Kijk eens hoe de regen opborrelt!'

Voorzichtig komt iedereen dichterbij. Ze zijn wel bang voor de rand. De mannen geven elkaar een hand, vormen een rij. Zo kunnen ze om de beurt even naar beneden kijken. 'Wat een wonderlijk werk van uw God. Nooit heeft een god van Aniwa ons zó

geholpen. Maar, zal het nu altijd regenen uit de aarde? Of houdt deze regen ook op, net als de regen uit de wolken?’

‘Ik geloof dat deze regen altijd zal blijven,’ zegt Paton, het is een geschenk van God voor Aniwa.’

‘Krijgen wij hier ook iets van? Of is alles voor u?’

‘Iedereen mag komen en net zoveel meenemen als ze willen. Hoe meer er gebruikt wordt, hoe beter het water zal zijn. Dank de Heere hiervoor!’

De put wordt verder afgewerkt, zodat alles stevig is. Er wordt een katrol op gemaakt, zodat iedereen makkelijk een emmer water omhoog kan hijsen. Het wordt een mooie put, behoorlijk groot.

Later gaan de bewoners van Aniwa op een andere plek ook een put graven. Want het is toch wel handig om altijd water te hebben. Maar het mislukt. Ze stuiten bij het graven op een steenmassa of het water is niet te drinken. Hoe komt dit toch?

Waarom lukt het ons niet? Het antwoord geven ze zelf: ‘Missi gebruikte niet alleen een houweel en spa, maar hij bad ook tot Zijn God. Wij weten wel hoe we moeten graven, maar we weten nog niet goed hoe we moeten bidden. Dat moeten we dus eerst leren’. Wat een wijze les.

* Toespraak van het opperhoofd

Op een zondag wil opperhoofd Namakei graag zijn volk toespreken. Daar staat hij, gekleed in hemd en schort en in zijn hand een strijdbijl. ‘Vrienden van Namakei!’ Hij zwaait met zijn bijl. ‘Luister naar mij. Sinds Missi hier kwam heeft hij ons veel vreemde dingen verteld, die wij niet begrijpen konden, die ons veel te wonderlijk leken. Daarom vonden wij het leugens. Wij zagen het niet, daarom geloofden we het niet. Wij lachten hem uit. Ook toen hij regen uit de grond wilde gaan maken. Maar het lukte hem wél. En van deze dag af geloof ik dat alles waar is wat Missi ons over Jehova vertelt. O mijn volk, volk van Aniwa, de wereld is helemaal omgekeerd sinds het woord van Jehova op ons eiland kwam. Iets in mijn hart zegt dat Jehova God er is. Hij is de Onzichtbare, van Wie wij nooit gehoord hadden. Missi heeft Hem ons bekend gemaakt. Vanaf deze dag wil ik die God dienen. De goden van Aniwa kunnen ons niet helpen zoals de God van Missi. Ik wil een volgeling zijn van Jehova. Laat iedereen die net zo denkt als ik, de goden van Aniwa gaan halen en laten we ze verbranden, begraven en vernielen. En laten we ons door Missi laten leren hoe wij de God, Die ons horen kan, moeten dienen.’

Diep onder de indruk gaan de mensen naar huis. Wat zou de uitwerking van Namakei’s woorden zijn? O kijk! ’s Middags komen de mensen terug. Ze dragen houten en stenen afgodsbeelden en gooien ze voor de voeten van John Paton. Ze roepen en huilen. ‘Jehova! Jehova!’

Het wordt een wonderlijke maar blijde dag voor de zendeling. Hij moet denken aan het geroep op de berg Karmel 'De Heere is God, de Heere is God!'

De houten beelden worden verbrand. Die van steen worden begraven. Andere voorwerpen die helemaal bij hun bijgeloof horen worden in zee gegooid en verdwijnen in de golven.

Paton is stil en ontroerd. Dit is werk van de Heere!

Een Bijbel voor Aniwa

Er komt een grote verandering op Aniwa. De mensen willen steeds meer onderwijs van Paton, meer weten over God. De mensen gaan er beschaafder uitzien, dragen kledingstukken. Ze bidden en danken bij elke maaltijd. Ze komen zelfs in groepjes bij elkaar thuis om te praten over God en samen te bidden. De knots en de strijdbijl worden bijna niet meer gebruikt. Er komt een eenvoudig wetboek met regels. Wat wordt de samenleving anders!

Paton heeft meer tijd om aan de vertaling van de Bijbel in het Aniwaans te werken. Namakei kan niet wachten tot het klaar is.

'Spreekt het mijn woorden, Missi?' zegt hij als het eindelijk klaar is. Paton doet het Boek open en leest enkele regels in het Aniwaans. Met grote aandacht luistert het opperhoofd. 'Ja, ja! Het spreekt mijn eigen taal! O, Missi, geef het aan mij!'

Gretig pakt Namakei het Boek aan, houdt het tegen zijn hart, doet het open en dicht, bladert er in, kijkt van het Boek naar de zendeling en zegt dan verdrietig: 'Het lukt niet Missi, ik kan het niet laten spreken.'

'Nu nog niet,' zegt Paton vriendelijk. 'Maar ik zal het je leren. Je moet eerst leren lezen.'

En dat doet hij. Paton schrijft letters in het zand en leert ze aan Namakei. En van de letters maakt hij woorden. Daarna wijst hij de woorden aan in het Boek.

Het gaat niet makkelijk, niet snel, maar het lukt! Wat is Namakei trots. Iedereen moet weten dat hij kan lezen. Iedereen laat hij het Boek zien en leest er uit voor. Veel mensen willen dit ook leren. Paton geniet van hun ijver. Straks zal een groot gedeelte van Aniwa het Woord van God kunnen lezen in hun eigen taal.

Gods gemeente

Er wordt een nieuwe kerk gebouwd. Vanuit Engeland wordt een echte luidklok geschonken. 'Kom' roept de klok als het ware. 'Kom, om nog meer woorden van de Heere te horen.'

God breidt Zijn koninkrijk uit, ook op Aniwa. De Heilige Geest werkt krachtig. In oktober 1869 leggen twaalf eilandbewoners van Aniwa belijdenis van het christelijk geloof af. Daarna worden ze gedoopt. De eerste gemeente van Christus op het eiland Aniwa is er! Wat een groot wonder.

Johan Paton sterft in 1907 in Australië. Hij is 82 jaar geworden. Het was zijn wens dat er op elk eiland van de Nieuwe Hebriden een zendeling zou zijn. Die wens is vervuld. De Heilige Geest verandert harten van mensen. Daar waar het helemaal donker is, maakt Hij het licht. In Nederland, in Schotland en ver weg op die eilandengroep De Nieuwe Hebriden. Ja, de Heilige Geest werkt wereldwijd!